

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 13 un 14.

29 Merz un 5 April 1845.

Apzerreschanaš par stahsteem no Ahbraäma.

Septita apzerreschana.

Kungs, tawš wahrds pastahw muhschigi, tawa patecfiba lihds raddu raddeem; kã tu apfohli, tã notiffes. Lai turramees pee tarahm swehtahm apfohlschanahm, tad ne paliffim kaunã muhschigi. Amen.

Lassifin 1mas Mohsus grahmataš 15tã nodalla; no 7ta lihds 18tu perschinu.

Schinnds wahrds mums stahsta:

Deews Ahbramam to semmi Kanaän zaur sihmi apfohlijis, un nahkoschas leetas papreckschu fluddinajis.

Zilweks tohy taisnohts preeksch Deewa, sawa Kunga, ne zaur teem labbeem un teizameem darbeem, ko winsch buhtu darrijis, bet zaur tizzibu; to itt ihpafchi preekschaja apzerreschanaš effam mahzijufchees. Kad Deews Ahbramam bija apfohlijis: es tarwu dsimmmu swehtifchu itin kã tahš swaigšnes pee debbes, tad Ahbrams eeksch to Kungu tizzeja. Un kad tas Kungs us winnu sazzija: Es esmu tas Kungs, kas es tew esmu isweddis no Ur to Kaldeeru, lai es tew scho semmi dohtu eemantoh, tad winsch sazzija: Kungs, Kungs, pee kam es noyrattifchu, ka es to eemantofchu? — Ahbrams luhdsahš scheit sihmi no ta Kunga. Ka labb Ahbrams to darra? Un ka labb Deews Ahbrama prassifchanu peepilda? Woi tad Ahbrams jaw ne bija deesgan sihmes no Deewa redsejis? Woi tad winsch tam ne bija parahdijis, ka tam Kungam wiffas leetas irr espehjamos, pee tam, ka Ahbrams bija uswarrejis toks ischeirus Austruma kehniinus; un jaw paprecksch, pee tam, ka tas Kungs bija brihnifski Sarai, winna seewas, nnofoedfibu glabbis tad, kad schi bija to Egipteru kehniinu warra? Ko tad nu Ahbrams wehl sihmes prassahš?

Za zilweka firde, mihtajs lassitajs, irr isfamiffusa leeta. Kas to warr pahmanih? Kur ne reds ar azzu, kur ne dsird ar anst, tur ta netizziga zilweku firde ne gribb peenemt to apfohlschanu. Za labb no wezzu wezzeem laifeem zilweks kahrigs irr bijis us to, ja tam ko apfohlija, lei pee tahš apfohlschanas arri peektu sihmi klah. Un Deews, muhsu wahjibu pasihdams, arri mums pee sawahm swehtahm apfohlschanahm sihmes irr peelizzis klah; un mehs darram Deewam arri tapatt; tas irr: mehs arri labprah, kad ko Deewam apfohlijufchi. Scho apfohlschanu gribbam eesihmeht ar kahdu sihmi, un ja zilweks zilwekam ko apfohla, winsch arri labprah no ta apfohlitaja kahdu sihmi luhdsahš. — Deews mums irr apfohlijis to debbesu walstibu, ja tizzeim eeksch ta / ko winsch mums par glahbeju un peelitaju irr subijis; ja tizzeim eeksch winna weenpeedsimmscha dehta, ta Kunga Jesus Kristus. Scho apfohlschanu Deews mums irr dewis eeksch sawa swehta wahrda, un pee sawa swehta wahrda winsch muhsu wahjibas pehz arridsan irr peelizzis sihmes klah. Un kas tahš tahdas sihmes? Tahs irr: tas uhdens pee swehtas kri-

libas, tas wihns un ta maife pee swehta waffar-ehdeena. Tas wahrds naw redsams, bet tikween dsirdams; pee tabs neredsamas leetas Deews muhsu wahjibas labbad tabs redsamas leetas — wihnu un maifi — irr peelizzis flabt, par sihni, par seegeli, par apstiprinaschanu, ka winna leeziba irr pateesiga un neschaubiga.

Bet ka? Woi tad tas uhdens pee kristibas, un ta maife un tas wihns pee ta swehta waffar-ehdeena wairaf naw, ka tik ween sihmes? Tatschu Lutters eefsch katkifina mahza: uhdens no sewis to zilweku ne darra swehtu, bet Deewa wahrds, kas ar to uhdeni saweenojahs, un ta tizziba, kas tahdam Deewa wahrdam tizz. Tapatt atkai Lutters mahza no ta swehta meelasta jeb swehta waffar-ehdeena: ta irr ta pateesa meesa un affins muhsu Kunga Jesus Kristus, ar apswehtitu maifi un wihnu mums kristiteem laudim no pascha Kristus eezelta, lai to ehdam un dserram. — Tad nu uhdens irr wairaf, ne ka uhdens, un maife irr wairaf, ne ka maife; uhdens un maife irr saweenojuschees ar Deewa spehku, ar Deewa wahrdu. Waizajees scheid: ko tad tas uhdens un ta maife eesihme? Ka atbildest? Abildi ta: Tabs eesihme Deewa scheblastibu, grehku peedohschanu, eedohu teem Deewa behneem, teem tizzigeem grehzineeckem, teem grehzineckeem, kas apnemmahs un apsohlahs no tihfcheem grehkeem fargatees, tam wellam un winna darbeem atsazjih, un apwilt to jaunu zilweku, usneint ta zilweka dsihwoschanu, kas ne tohp waldihst no meesas un azzu fahribas, bet no ta swehta garra. Wehl skaidrati to israhdischu: Ja tu redsefi, ka kahdi zilweki, kohpa sanahkuschi, weens ohtram rohku sneedsahs, weens ohtru butshojahs, ko tu dohmast no tahdeem laudim, to no tahlenes redsejis? Woi tu ne dohmast: ja tee ta rohkas sneedsahs un butshojahs, tik jaw tee labbi draugi buhs! Bet — woi tad, ta spreedsams, tu ne dabbust dauds reis pahrfattitees? Woi tad tee, kas tabs mihlestibas sihmes dohdahs, talabb arri if reis to mihlestibu, ko ta rohku dohschana un ta butshoschana eesihme, sewim dohsees? Ne buht ne. Daschs tewim leelu leelajs eenaidneeks, bet winsch turt saldus wahrdu us luhpahm, winsch preeksch tabs pasales israhdahs tewim pirmajs un wissu-leelajs un labbu-labbajs draugs buht, lai, ja atgadditohs tam launiga stunda, winsch tewi warretu nestunda un nelaimé eegrubst eefschâ. Woi pee Deewa arri ta buhs? Woi Deews, to sihni dewis, to scheblastibu, to mihlestibu atraus, ko ta sihme eesihme? Ne, — to Deews naw darrijis un ne darrihhs muhschigi. Tad nu preeksch Deewa ta apsohlschanas sihme un ta apsohlschana patte ne schkirahs; naw katra sawrup, katra sawâ ihpachâ weetâ, bet ta sihme un ta apsohlschana irr weena zaur ohtru un weena ar ohtru. Pee mums ta apsohlschana un ta parahdischana irr dauds reis peelihdsinajami eljei, ko peecej uhdenim flabt. Maifi schohs, zil gribbi, kohpa, un tew ne isdohsees tohs samaisht; ta elje ne peenemm to uhdeni, un uhdens ne peenemm to elji. Ta patt arri pee mums dauds reis ta mihlestibas sihme ne peenemm to mihlestibu: tu skuhpsi ar luhpahm, bet tawa firbs irr launa tam, kam sawu mutti pasneedst. Pee Deewa ta sihme un ta apsohlschana irr peelihdsinami meddutinam, meddus lahsitei, ko peecefi uhdenim flabt; tas uhdens peenemm to meddu un peenemm no ta pascha to saldunnu un tas meddus atkal peenemm to uhdeni. Deewa scheblastiba ar tahm sihmehm nahf pee ta tizziga, un tas tizzigajs ar sawu tizzibu to nemm prettim, ta, ka ta tizziba ar to apsohlschana un ta Deewa scheblastiba sajanzahs weens zaur ohtru kohpa. Zuh, warr buht, doh-

mafect: Ja tà buhtu, tad jaw katram, kas dabbu tahs apsohlschanas sîhmi, jaw arri wajjadsetu arri paschu to apsohlschanu dabbuht; bet tak tà naw. — Rà tad naw? Ja sîepkawa behrninsch schodeen peedsimnis, schodeen kristihis, riht nomirft; fur aisees winna dwehsele? Tîkfeni us debbesu walsîibu. Rà labb tà? Ja labb, ka ar to sîhmi, ar to kristîbu tam behrninam arri ta leeta nahkufi jeb tîkufi, fo ta sîhme parahda, prohti: Deewa schehlastîba. Bet kà tad ar to swehtu wakkarehdeenu buhs? Woi tad tur wîssi, kas to swehtu meelastu bauda, to sewim par grehku=peedehschanu bauda? Rà tad scheit buhs? Ja effi sîepkawas darbus darrîjis, un tu schodeen to swehtu meelastu baidisi un schodeen nomirft, fur aisees tawa dwehsele? Woi ta arri aisees us lihgsinibas weetu? Ja to meelastu buhfi baidîjis ar tîzzîgu firdi, tad tawa dwehsele buhs îsglahbta. Bet mehs, kas redsam, ka to eeswehtitu maîsi un to wîhnu sanemmi, mehs — to leez' labbi wehrâ — mehs tew ne warram tahs debbesis neds leegt, neds spreest, bet par tewim spreedihis Deews, tas wîssusinnatajs, kas pahrmanna tewis skaidri, kas tawâ firdi lassa wîssas tawas dohmas. Pee ta swehta meelasta tikween te em tîzzîge em grehku peedehschana, Deewa schehlastîba irr apsohlita, bet teem netîzzîgeem ne. Ras ar tîzzîgu firdi to meelastu bauda, tas ar to maîsi, ar to wîhnu arri dabbu paschu to leetu, prohti: to Deewa dehku Jesu Kristu, Deewa schehlastîbu; wînsch dabbu to meelastu sewim par swehtîbu, bet tas netîzzîgajis to dabbu sewim par pohstu, ta labb, ka wînsch ne îschkîer, ka schi maîse naw schahda maîse un schis wîhns naw schahds wîhns. Tà nu Deews mums irr sîhmes, irr parahdsichanas dewis, pee kam warram noimanîht, woi wînsch mums turr schehligu, mîhligu, laîpnîgu firdi jeb nè.

Tà patt nu arri mums irr sîhmes, parahdsichanas, ar fo mehs Deewam sawu pateîzîbu, sawu mîhlesîbu, sawu sagraustu firdi, sawu zerrîbu gribbam parahdîht. Ja gribbam Deewam parahdîht sawu zerrîbu, sawu palauschanu, fo turram us to Rungu; fo tad darram? Tad pazettam sawas azzîs un sawas rohkas prett debbesim. Ja ru tahs azzîs un tahs rohkas Deewam ne mello, tad arri ta leeta mums nahks, fo no Deewa luhdsamees, tad Deewa palîhdsîba muhs îspestîs, muhs îsglahbs no wîssa kauna. Tà patt, ja sawu sagraustu firdi gribbam Deewam parahdîht, mehs îsmettamees us zetteem, mehs nodurram, nolaischam sawas azzîs — un ja mums ta leeta irr, fo ar to sîhmi gribbam eesîhmecht, ja mums firdi slahpst pehz Deewa schehlastîbas, tad ta' sîhme, ta parahdsichana, ta apleezînaschana mums buhs swehtîga. Wehl mums eeksch debbesu lectahm irr zittas jaukas un patîhkamas sîhmes. Ta wîssu = jaukaka irr ta krussta sîhme, laî nu to ar sawu rohku tîf ween mettam pee peeres un pee kruhtîm, jeb zaur gaisu, eeksch gaisa to taîsîdami, kà mahzîtaji darra pee apswchtsichanas wahrdeem. Ja, scho sîhmi taîsîdamcem, muhsu firds atgahdasees ta krussta us to peeres=weetu, fur Jesus Kristus sawas swehtas affinis par mums irr nodewis, tad schi parahdsichana muhsu mîklesîbas us Jesu Kristu mums swehtisees. — Daschî draudse arri ta sîhme kasnîzâ redsama, ka pee ta wahrda „Jesus“ dauds laudîs woi galwu jeb zettus palehka, gribbedami zaur tam eesîhmecht, zîf swehti un zîf patîhkami wînnu aufîs schis mîhkajîs wahrdsînsch atîskann. Atkal jauka sîhme irr schi, ka wezzas mahtes behrninam, tîf lîhds wînsch nahzîs pasaulê, autînds irr eesîhîs, ka wînnas tam krussta sîhmi taîsa pee peeres un pee kruhtîm, un ka tam schuhpla pagalwê nole.k

dseefnu grahmatu. Zittu s'hmí wehl pee behrneem rahda pee swehtas kristibas, kad leelajš kuhna jeb ta behrna nesseja tam s'hlam behrninam ar to uhdeni, kas tam us galwinu irr, arri aplaista jeb pahrvelf azzis un luhpas. Pee mirruscheem ta s'hme irr, ka lihkim no kohka isgreeftu masu frustu usleek us fruchtum un ka teem eeleek dseefnu grahmatu, woi katkifinu, jeb arri kahdas pukkes eeksch sahrka. Tá patt atkal us fappeem stahda pukkes, jeb peeleek frustam lintites. Wezzaki arri, ja dehlini mirruschi, ustaisa masas zeypurites un tahs pakare basnizá. — Atkal zittas s'hmes irr tee pulksteni, ko swanna us kapsehtahm un basnizá, un tá wehl daudj zittas s'hmes.

Ko ees'hme, ko parahda Deewam un zilwekeem schihs s'hmes? Ka labb to dseefnu grahmatu leek tai padusse, ka labb teem behrneem pee kristibas peeri un azzis un luhpas ar to eeswehtitu uhdeni pahrvelf? Urbildi: lai tas behrns dabbu to dseefnu grahmatu galwá eencint, lai winsch tahs dseefnu grahmatas wahrduš turr galwá un sirdi, un lai tas uhdens, ta swehta apsohlschana, ko Deews eeksch kristibas behrnam dohd, lai ta atwerrahs ta behrna prahtam, winna garrigahm azzim un lai tahs luhpas apleezina Jesu Kristu, to frustá s'istu, wissás weetas. Zankas, Deewam un zilwekeem patihkamas sirds wehleschanas! Bet mihlajš lassitajš, ká pee Deewa ta s'hme arri eedohd to leetu, tápatt arri buhs pee mums buht. Tewim to dseefnu grahmatu likkuschi appaksch galwu spilwena; bet woi tewim arriofan irr rahdijuschi tohs wahrduš lassit, kas tai grahmatá irr eekschá? Woi tahs dseefmas arri pasihsti? Woi tewi mahzija pee tahs dseefnu grahmatas wahrdeem stipri turretees tizzibá wissá tawá ds'hwoschana? Ja né — tad tee mel-lus parahdijuschi Deewam un zilwekeem ar sawu dseefnu grahmatu, un irr apgreh-kojuschees preeksch ta Kunga, tam Kungam s'hmí rahdijuschi, un s'hmes leetu ne dewuschi. Tam behrninam slazzina azzis ar to eeswehtitu uhdeni, lai arri winna azzim tas aufeklis no angstibas atspihdetu — to darra pee altara — un kad aiseet no ta altara nohst, tad swehti kristibas ar aplamu ehschanu un d'erschanu, un kad behrns irr augumá pasteepees, tad ds'emm behrnu wissur, pee sehsum, aitahm un zuh-fahm, bet to ne ds'emm, to ne speesch pee mahzibas, lai tas behrns arri dabbutu sin-naht, us ka wahrda winsch irr kristihts, ka winsch irr kristibts us ta swehta wahrda Jesus Kristus; to ne mahza ne buht galwá eencint Jesus Kristus swehtu mahzibu, scho mahzibu redset ar azzí eeksch grahmatas, to apleezinaht pehz eeksch draudses ar wahrdeem, ar ds'eedaschannu. Sihwesk! ja tu behrnam eedohdi tikween to parah-dischannu un ne to leetu, ko ta parahdischana parahda, ja ne wairak ko ta grihb parahdiht, un ja tá darridams tu dohma jan behrnam leelu labbumu darrijis, tad tawa tizziba irr leeka tizziba, irr mahnu-tizziba. Bet ja ko ta s'hme rahda, tu arri speedisees pats tam behrnam eedohd, pee tam Deewa palihgu s'irsniigi peesaukdams, tad tá parahdischana arri eedohs to parahditu leetu, un tas buhs tewim un tam behrnam par swehtibu. Tá patt ar to frustu irr, ko lihkim us fruchtum usleek. Zif doscham to frustu us fruchtum usleek, warr buht, ir katkifinu, woi dseefnu grahmatu eeksch sahrka eeleek eekschá, bet par ta nelaika dweh-seli tatschu Deewu ne luhds, turprettim ir mirruscham ne wehle saldi un weegli duffeht. Tehws, mas ko paglabbahts, jaw behrni un raddi deht tehwa mantibas brishcham zelt dusmas un cenaidu un kildas! Xtraitnei us paschahm

behrechm jaw prezzienecks ne runna welti no prezzeschanas! Ko tur palibds ta parahdischana, ja ta leeta naw, ko ta sime eesime, ja to lectu ne dohd, ko ta parahdischana parahda? Jtt ne weena sime, ne weena parahdischana, ko Deewam parahdam, ne swehtijahs tam, kas to rahda, ja ta sime irr tuffscha no tahs leetas, ko ta eesime. Ja tu rahdi palauschanas, zerribas, miblestibas sime, bes ka tewim palauschana, zerriba un miblestiba us Deewu irr, tad winna tew ne kahdus anglus ne nessih. — Warr buht, daschs dohmahs: bet kam tad mas tahs simes un parahdischanas waijaga? Deews jaw reds mannu miblestibu, mannu pateizibu, mannu luhgschanu, bes ka azzis woi rofkas us debbestim pazellu, bes ka basnizas maffa sawu grassu cemettu, bes ka basnizu ar swezzehm, jeb ar zittu kahdu apdahwinaschanu apdahwinaju?

Gan taisniba! Deews buhtu ar meeru ir bes tahs parahdischanas, bet tu ne warri pats meera dohtees schihs parahdischanas Deewam ne parahdisch. Ka werdohts uhdens ne warr buht, bes ka winsch kubpetu un burbulus mestu, ta patt arri tas tizzigajs ne warr buht bes parahdischanahm, bes apleezinaschanas no tam, ko winsch tizz, woi zerre, woi gaida ka preezigu jeb bailligu lectu pahr sewim nahkam. Bet — uskemschu aikal runnaht no Abbrama.

Kad Abbrams Deewam sazzija: Kungs, pee kam es noprattischu, ka es to semmi cemantoschu, tad Deews tam atbildeja: Dabbu man weenu treiju gad-du gohtinu, un weenu kasu no trim gaddeem, un weenu aunu no trim gaddeem, un weenu ubbeli un weenu jaunu ballodi. Un winsch dabbuja tam to wissu, un winni dallija tohs widdu puscham, un lifke ifkatru dallu weenu prett obtru, bet tohs putnus winsch ne dallija, un tee maitas putni nolaidahs us tahm, un Abbrams tohs dsinne nohst. Un kad ta faute nogahje, tad kritte zeets meegs us Abrahamu, un reds, istruhzinaschana un leela tumfiba kritte pahr winnu.

Bibelneeki scho parahdischanu isstahsta ta: tee nokauti lohpi eesime Israela tautu, ko Egiptes semme us daschadu wihli mohzihs un speedihs; tee putni, kas to gallu ehd, irr Paraiis un tee Egipteri; schohs Abbrama dsimums, Mohsus, tas tizzigajs, aldsihs no Israela nohst. Scheit pirmu reis bibbele lassam, ka pats Deews pawehl, kahdus lohpus uppurim nemt, prohti: gohtinu, aunu, kasu, ubbeli un ballodi. Schohs lohpus un putnus arri pehz allaschin pee uppureem nehme. Deews pawehleja tohs tschetri-kahjigus lohpus dalliht widdu puscham un nolikt weenu dallu ohtrai prettim, ta arri pehz tohs uppurus atnesse, un tas, kas tohs uppurus atnesse, stahweja widdu starp scheem uppureem par sime, lai Deews winnu, — tahs dahwanas deweju — padarra puscham, lai winsch to nomaita, ka tee nokauti lohpi irr nomaitai, ja winsch, tas uppuru-nessejs jeb dewejs, sawu apsohlschannu ne pcepilda. — Deews scheit eelsch redsamas leetas Abbramam dohd parahdischanu no tahda notikkuma, kas wehl irr gaidams, kas wehl naw notizzees. Deews scheit Abbramam papreekschu sluddina nahkoschas leetas. Tahdas papreekschu-sluddinaschanas Deews dewis teem wezz-tehweem, Mohsun, teem praweescheem. Tahdas papreekschu-sluddinaschanas arri nahkuschas no Jesus swehtas muttes, un wissa Jahna parahdischanas grahamata irr tahda papreekschu-sluddinaschana. Schis Deewa wahrds eelsch bibeles irr grubti saprohtams

wahrds. Jo schihs papreckschu-sluddinaschanas wehl narw wiffas wecpilbitas, narw wiffas notiffufchas. Ja nu gridbi simaht, kurra papreckschu-sluddinaschana buhs notiffufcees, kurra ne, — tad tew waijaga bihbeli pasiht stipri un dsilli un skaidri, ka lassidams bihbeles widdu jeb bihbeles galla tu arri simi, kas bihbeles eefahkumâ irr. Tew bihbeli waijaga tif skaidri pasiht, ka warri katru pantinu sihmeht us preckschu un sihmeht atpakkal. Mahziti laudis muhsu nesinnaschanai zaur tam irr palihgâ nahfufchi, ka tee appaksch tahdeem bihbeles perscheem, kas raida woi us kahdu pagahjuschu jeb nahloschu parahdischanu, irr noliffufchi tahs grahmataas, nodallas na perschu zipparu appakschâ, us fo ta lassita pantina sihmejahs. Ja nu tewim bihbelê kahda lassischana wiffai gruhri saprohtama, tad skattees tahs sihmes, tohs zipparus, kas appaksch ta pantina listi, un mekie, kas tai eefihmetâ weetâ irr rakstiyts, un tewim prahts dauds weetas atwehrsees. Bet ne puhle sawu galwinu wiffai pee tahm parahdischanahim un papreckschu-sluddinaschanahim, tahs sihmeht un saprast; jo tu, darridams to, kawesi wolti laifu, un warr buht arri tu sahfsi jauktees, missitees, apstahtees eefsch sawas tizzibas. Scho lectu: papreckschu-sluddinaschanas isstahstih nowehli mahzitajeem; ne puhle sawu galwinu Daniêla jeb Zahna parahdischanas grahmata, jeb eefsch tahm zittahm praweeschu grahmatahm tahs papreckschu-sluddinaschanas saprast; turrees turprettim pee tahdas lassischanas, kas sluddina bes lihdsibahm skaidri un saprattigi, tad ta bihbeles lassischana tewim swehtisees.

Tannis beidsamâs pantinâs, fo schodeen effam apzerrejufchi, tas Rungs Abbramam papreckschu sluddina no Israêla tautas kalposchanas Egiptes semmê. Schi kalposchana pastahwejufi 400 gaddus; un zettortajs auguns no Egiptes semmes irr nahziis us Kanaa, a semmi, un wiff tas irr notizzees, fo Deews Abbramam sakka, prohti: es schdischu scho tantu, kam tee kalposh, un pehz to tee isees ar leclu mantu. Un tu eefi pee tawcem tehweem ar meeru un tapfi aprahts labbâ wezzumâ. Abbrams irr aprahts pee sawcem laudim; winna meesa dufs pee winna raddeem un winna dwechsele irr aisgahjufi pee ta dsihwa Deewa.

No teem lassiteem wahrdeem nemfimees diwas mahzibas: 1) Tikween ta sihme, ta parahdischana zilwekam swehtijahs, kur Deewa spohscha ajs to lectu warr faredseht, fo ta parahdischana eefihme, ja tam, kas to sihmi Deewam un zilwekem rahda, ta lecta irr, fo ta gridd parahdiht; bet ja tikween no tahs parahdischanas gaida glabbfchanu, tad ta irr mahnu-tizziba. 2) Deewa papreckschu-sluddinaschanas irr wiffai dsillas, nemahzitam zilwekam nesaprohtamas, ta labb ne buhs pascham gridbeht tahs isdibbinah, bet padohmu, isstahstischanu luhgtees no mahziteem laudim.

W. P.

Zannas rihta = un wakkara = luhgschanas.

Dhtra nebbela.

(No swehtdeenas rihta lihds mandages rihtu.)

R i h t a = l u h g s c h a n a f w e h t d e e n â.

Runas Deews, debbesu-tehws, angsti teikta lai irr tawa gohdiba un tawa wiffspchziba, slaweta lai irr tawa laipniba un schehlastiba, ka tu scho nakt' man sargajis

un man lizzis drohschi duffeht appaksch tawu spahrnu ehnaß. Tu man tehwischfigi glahbis un pasargajis no wiffahm breefmahm, par to es tewi gribbu teift, un slaweht tawu swehtu wahrdu. Pateesi, es teifschu to Kungu allaschin, winna teifschana manna muttê buhs weenumehr; manna dwehsele leelifees eeksch ta Kunga. Es ne kad neaismirsichu tahs labbdarrischanas, fo tu pee man darrijis. Lai jelle tew patihl mannas muttes uppuri, fo es tew agri danessu, un pasargi man ir schoodeen no wiffahm meefas un dwehseles behdahm. Waddi man us tawas bausslibas zetka, fa es pehz tawas labpatifschanas staigaju eeksch nenoseedsibas. Rogreesi wissu launumu, un turri nohst no man wissu fahrdinaschanu schahs pasaules. Waldi man zaur tawu swehtu garru, fa es to ween dohinaju, runnaju un darru, kas tew patihl un zaur fo tawa wahrda gohds wairumâ ect. Medsi, af peetizzigajs Deews, ar meesu un dwehseli un ar wisseem saweem spehkeem es schoodeen wissai padohinohs un swehtijohs tewim un tawam prahtam. Af dohdi, Kungs, fa es tew esmu un paleeku par dsihwu un swehtu uppuru, un fa manna Deewa-kalposchana buhtu schkihsta un tew labpatihkama. Valihdsi, wissuspehzigajs Deews, fa es tohpu taws ihpaschums zaur Jesu Krisiu, muhsu Kungu. Tad tew teifs un slawehts, Jesus! muhsu firds ustizzigi; tad wiss gamilehs un skannehs no firds dibben' preczigi. Tad tu wissur gohdabts buhsi, augsti teifts tur muhscham klufsi. Amen.

Wakfara-luhgshana swehtdeenâ.

Muhschigajs Deews, firdschehligajs tehws, es sawas rohkas pazellu preeksch tewim un slawu un pateizibu dohmu, fa tu man schoodeen it schehligi pasargajis no wiffahm behdahm un breefmahm. Es tewi luhdsu, tu gribbetu man wissus grehkus un noseegumus peedoht, un ir schinni nakti man schehligi isglahbt. Teescham, es zerreju us tawu schehlastibu un manna dwehsele palaujahs us tewi, to dsihwu Deewu! Tu effi manna pestischana un mans patwehrums us raddu raddeem. Medsi, Kungs, woi gullam woi nomohdâ effam, mehhs tew peederram, woi dsihwojam woi nomirftam, tu effi muhsu Deews, kas muhs raddijis. Kungs, tawa schehlastiba lai ne irr tahu no man, un glahbi man semm tawa patwehruma. Valihdsi, fa es ar meeru apgulstohs, ar meeru aismeegehhs un preczigs atkal usmohstohs. Leez mannai dwehselei weenumehr dohinast us tew, fa manna firds ne kad neatkahpjahs no tew. Pasargi man no nifneem sapneem, no nemeerigas nomohdibas, no nelectigas subdischanas, no wiffahm grehtahm dohinahm. Tawai schehligai glahbschanaî atwehleju meesu un dwehseli un wissus sawejus. Issteepi pahm mums tawas rohkas un isglahbi muhs scho nakf, fa lai pee meefas un dwehseles paleekam apfargati zaur Jesu Krisiu, muhsu Kungu. Tehws, kas augstâ debbestinâ, lai taws wahrds tohp gohdinabts, lai nahf tawa walstibina, lai noteek taws schehligs prahts, dohd' mums maifihl allaschin, pamett muhsu parradin', ne leezi' tapt mums fahrdinateem, bet no launa pasargateem. Amen.

Rihla-luhgshana mandaga.

Kungs, mans Deews, zil leela tawa laipniba un mihliba, fo tu mums parahdi. Tu mums dsihwibu un wesselibu dohdi, un mums leezi labbi flabtees pehz tawas apschehloschanas. Af mans Deews, wiss tas nahf no tew; bet schahs tawas dahwanas mums paleek par ruhktumu, kad eeksch wesselas meefas un peetahm mantahm naw schkihstas un neapghnitas firds. Tapehz, af mans Deews,

usturri man eefsch tawes bihjaschanas un walbi man zaur taru swehtu garru, fa es faru sinnamu firdi neapgahnu. Ak, zil dahrga manta un zil mihlstis spilwentsch irr labba sinnama firds. Kas man apsihdsehs, kad sinnama firds man aisdildina? Jo ja muhsu firds muhs nepasuddina, tad mums irr drohschiba pee Deewa zaur muhsu Kungu Jesu Kristu. Kas man warr apbehdinacht, kad manna sinnama firds man eepreczina? Kas man warr beedinacht, kad manna sinnama firds man eedrohschina? Ak mans Deews, leez man scho mantu labbi fargabt. Palihdsi man, fa es ne kad fo runnaju, nedf darru, par fo man firds paliktu bailiga, un tawa dusniba un strahye man aisdnemt. Dohdi, fa es allaschin taru swehtu klabtuhfschanu eedohmaju, fa es wissur kristigi un apdohmigi turrohs. Un kad es ne fo newarru slehpt preeksch sawas sinnamas firds, tad leez man sajust, fa wehl masaf fo warreschu slehpt preeksch tewis, ta wissusinnataja Deewa. Leez man wissas leetas usraudsicht us Jesu, un winna pehdas staigabt. Lai tawes wahrds irr mannas dsihwibas mehra-aufkla, fa es kaut fo darridams pehz ta turrohs. Ak, Kungs Jesus, schlihsli mannu firdi, peedohdi man wissus mannus grehkus, un dohdi man to ihstenu meeru. Tawes swehtajs gars lai man allaschiu wadda us taisnu zellu, tad manna sinnama firds paliks neapgahnita un manna dwehsele buhs tawa mahjaswecta weemunchr. Amen.

41.

L e e l d e e n ä.

Kaug', faulite aif selta kalneem zellahs,
 La femme riht, un kappä almins wellahs,
 Tee fargi friht un nogihbit tur us weetas,
 Jo tee cerauga leelas brihnum'-leetas.

Swehts engel's femme nahf no debbes' gohda
 Un Zion-Rehniu no meega mohda;
 Winsch falla: swehts Immanuel, jel mohdeek,
 Jo kappä, Uswarretajs, ahra dohdees!

To fazzijis, pilns zerribas winsch gaida;
 Un raugi, muhla Kunga luhpos smaiba;
 Taks aztinas itt weegli tas attaisa,
 Kad engeli patlabban pulkes kappä laisa.

Ak swehtais brihd's! sauz engel's kappä malla,
 Taks kehdes, lurras naidneek's tewim falla,
 Irr trubkuschas, — Tu galwu tam saleezis,
 Un winna walsribu us muhschibu satreezis.

Un raugi, Kristus nahf is wehsa kappä,
 Jo nahwe nu pat uswarreta kappä:
 Tas Kungs tai pat's to dsellonu israhwe,
 Un elles-warrai trakteht wairs ne lahwe.

Winsch Deewa-wibreem sohla swehtu Garru,
 Un brihnum'-sihmes darriht teem dohd warru.
 Wedd tad us Britaniii tohs un swehti,
 Un brauz us debbes', sur tee ijredfeti.

Lee swehti wihi mahza Kristus wahrduh,
 Un raugi, dauds irr, kas tohs atrohd gahrduh.
 Weens gans un weens pat's gannams pulks atrohdahs;
 Ka Kristus fazzijis, ta arri wiss isdohdabhs.

61.

Tas Latweefchu draugs.

1845. 29. Merz.

13ta lappa.

J a u n a s i n n a .

Is Peterburgēs. Preefch mas beeahm es tē, kad stipri falle, ſtaigaju pa eclu un pee ſtuhri ceraudſiju nabbaqu, kaſ krohplis tur ſehdeja un no teem, kaſ ſezzen gahje, ſew dahwanas ſaluhdſe. Es arri grabbu keſchā, dewu winnam ko un gahju prohjam. Bet tik ko es pahri ſobtu biju gahjis, tad man ſauze atpakkat, un kad redſeju, ka nabbadſinſch gribbeja zeltees, man panahft, tad es ſteidsohs pee winnu, un winnu waizaju, ko gribboht. „Ak, mihlajs kungs,“ tā wiſch man ſazzija, „juhſ ahtrunā effeet miſſejuſchees: gribbedami man diwu-kapeiku gabbalu doht, par ko es juns jau lohti buhtu pateizis, juhſ man dewat puſſrubli. Metaiſnu mantu man ne gribbahs; tē juns ta nauda atpakkal!“ — Sirdi preezadamees pahſ ſcha ubbaga gohda prahtu, es tam atbildeju: „Teeſham, draugs, es tew diwus kapeikus gribbeju doht par dahwanu, ſchē tew tee! — bet to puſſrubli es tew ſchinkoju, par to, ka tew tahds uſtizzams gohda-prahts. Paſlahwi arri uſ preefchu pee ta, un Deews tew par to ſwehtihſ.“ — Un rang, ta ſwehtiba arri tuhlin winnam jau nahze rōhkā; jo zitti no teem zilwekeem, kaſ gribbeja ſezzen eet, redſejuſchi, kaſ tē no-tikke, apſtahjahs un winnam katrs arri ko peemette, tā, ka winnam zeppurē drihſ wairak naudas atraddahs, ne kà wiſch, kà pats apleezinaja, zutkahrt pahſ neddelas laiku bija ſadabbujis. — Tā nu arri pee ſchi deedelneeka tas labſ ſakkams wahrds parahdahs pateefiba: „kaſ turrahs gohdigi, tam klahjahs laimigi.“

(G. E.)

Paſemmiba irr taſ krohniſ wiſſeem tikumeem.

Kahds jauns zilweks luhdſe padohmu no ſawa wezz-tehwa, kà effoht ja-turrahs paſantē, lai warrenu pa reiſi un tā, kà peenahlahs, dſihwoht? Wezzajs tam atbildeja tā: „Luhds' Deewu, lai wiſch tew to pa ſemmibu labbi eedeſta ſirdi! Ne teefa ne weenu zittu zilweku, bet paſemmojees preefch wiſſeem. Ne ſabeedrojees ar jaameem wehja pilneem zilwekeem, lai tee buhtu wiſriſchki, woi ſeerwiſchki, un ſargees rihtees ar tahdeem laudim, kaſ pahſ tizzibas leetahm aplam ſtrihdahs. Ne uſtizzi ſew dauds, bet apzerre

labbi, fo tu dohina un fo runna. Baudi sahtigi Deewa dahwanas un sargees no leekas dserfchanas. Sargees no leeka strihdina un leekahm Eildahm. Ja kahds runna to, kas irr tihra pateesiba, tad, ja waijaga, ar mas wahrbeem winnam rahdi, ka schi walloda tewim patihf; bet ja winsch runna to, kas naw pateesiba, jeb kas dirvejadi saprohtams, tad ne zell' ne kahdu strihdinu ar to melkuli, bet salki winnam, lai winsch pats labbaki luhfo us to, fo winsch runna." — Jauneklis wezziti wehl jautaja: „Kas man to wissu eemahzihs?“ Wezzitis atbildeja: „ta pa semmiba.“ (1 Peh. 5.) A. 2

W e s s e l i b a s = a w o t s.

L i h d s i b a.

Dauds wesselibas-awotu irr pasaulē, fur baggati un augsti kungi ween warr peekluht masgatees; nabbagi laudis to ne warr eespeht. Bet irr arr weens awots, pee kurra ir nabbagi warr peekluht, — kam tahds spehfs irr, ka tas, kas schai awotā masgajahs, tahds spirgts un wessels paleek, tahdu meefas skaisiumu un glihtumu dabbu, kas ne kad ne suhd, un lai zilweks arr' simtu gaddu dsihwotu, lai deesinn kahdas behdas winna sirdi frimstu; winsch to skaisiumu un glihtumu, to wesselibu, fo pee scha awota dabjuis, paturr arween. Schis awots irr preeksch wisseem: ikkusch tur warr masgatees, ikkatriis wesselibu un skaisiumu warr atrast bes maksas; un nu buhtu jadohma, ka ap scho awotu ne kahdas ruhmes wairs ne buhtu, tapehz ka katriis zilweks wesselibu mihto. Bet tā tas wis naw! Dauds wahju, krohpsu un nejauku zilweku irr, bet to-mehr schai awotā ne masgajahs. Tas irr brihnum! Bet es gan simu, kapahz tee ne eet. Zelsch us scho awotu irr slihts, naw us ta ne kahda pakrehsla un krumu, fur atspirgtees, ne kahdas salkas sahlites, fur kahju spert; akmini un ehrkschi reisimannus aiskawe us preekschu tift; nahwigi kuffkaini, tschuhskas teem eet pretti un ap kahjahm kà pinnekti tinnahs, un tohs gribb atpakfal dñiht ar sawahm nahwigahm seekalahm un schnahkschanu. Pee awota pascha irr zittadi; tur puhsch mihtligs wehjinsch; uhdens irr tik skaidris, kà zittur ne fur; pukkites ap mallahm seed jauki un skaisi — bet dauds kauschu irr, kas ne mas ne tizz, ka tik slihts zelsch us tahdu jauku weetu aishwedd; dauds arr' gan sinn, ka tur irr jauka buhschana, bet tee bihtahs no ta slihta zella un irr laissi un kuhtri, tohs kawektus un geuhthas, kas preekschā, uswarreht. Tadehl schis wesselibas-awots ween mas no wahjeem tohp apraudsihts.

Bij kahds puisehns, tas masgajahs schai awotā. Winsch masgajahs tur jaw no paschas jaunibas; kad winsch wehl mas bij, un pats ne warreja eet, tad tam bij weens ustizzigs waddons, kas to us scha geuhtha zella waddija, pahrzehle to pahr akmineem un dadscheem, to cedrohschinaja mihtligi, kad sahze bihtees no tschuhfsku schnahkschanas, un ne gribbeja takfal eet. Pee scha waddona rohkas winsch sawu zellu gahje bes bailehm un behdahm, winsch to zellu

bij eepafinnees un nu ifdeenas nogahje schai awotà masgatees. Bet to winsch ne darrija par walti, winna grubtibas tain tappe atmaksatas; winsch palikke wessels un smuks no waiga, ifkatris ar preeku to puisehnu apbrihnoja, daschs arr ar skandigahm azzim to usskattija. Kad tas ustizzigs waddons nomirre, tad tam tomehr tas awots tik mihtsch bij palizzis, ka tas arr' weens pats gabje un masgajahs; tas nu arr jaw siyrs un spehzigis bij, weens pats scho staigabt, un tas tam to grubtu zellu atweeglinaja, kad redseja, zif leelu labbumu tas awots tam darrija. Igu laiku winsch no scha awota ne atstahjabs un tadeht winna waigi seebeja kà rohses.

Bet tur bij zitti, kas sauzahs winna wiss-labbaki draugi; teem tas tizzeja, un dauds reis ar teem sagahje kohpà, bet schee bij tahdi, kas wis ta awota ne mihtoja, tahdi, kas no ta grubta zella bihjahs, un gribbeja labbat' newesseli un wahji buht, ne kà zaur grubtumu nahkt pee wesselibas un skaisstuma. Tee skau- de scha jaunekla skaisstumus, un luhkoja winnam to, kaut kà sinnadami, atraut. Paprecksch tee to issmeheje, sauze to par gekki, ka tas sawa neeka awota deht nosmahdejoht winnu preekus un lustes — bet tahs wis ne bij ne kahdi preeki. — Kad tas us winnu sineeschanu ne klausija, ismette tee tam zittu tihflu. Tee to warren' luhdse: „Valeez jel weenu reis ween pee mums! Red's, zif pree- zigi meh's effan! Woi tu muhs atstahsi weenus? Kas par to kaitehs, ja tu kahdu reis us awotu ne aiseij; tu neskaisstaks ne paliksi!“ — Waddona tam wairs ne bij, kas to no scho draugu warrenas wilkinaschanas warreja noturreht, tee to uswarreja un winsch apsohlija pee teem palikt. Paschà trakkoschanà un lu- stes tam gan lehna bals's ussauge: „Nahz' prohjam! ak nahz' prohjam!“ bet tee preeki un ta trakkoschana to balsi tà kà apstahpeja. Kad mahjäs pahrnah- zis, speegeli weens pats apskattijahs, tad gan behdigis un ar schauschalahm mannija, ka waiga skaisstums jaw bij suddis. Ak! ween reis ween winsch ne bij tai schikhsà awotà masgajees! — Gauschi schehl tam bij, ka winsch tai balsi, kas to sauze, ne bij klausijis, un apnehmehs nu jo wairak us awotu aiseet; bet kad gabje, tad redseja, ka tee akmini us zella bij palikkuschi dauds lee- laki, tee ehrtschki dauds assaki, un ka tahs tschuhstas wairak schnahze un dsel- lonus schaudija; winsch trihzeja, kahjas pazelt un tahlak eet. Gan wehl buhtu aiseghjis, bet winna labbee draugi to atkal apstahje un luhdse, — un scho reis winnu jo drihsak' pahrunnaja, ne kà pirmo reis. Winsch palikke pee teem un stary winnu neganteem preekeem. Sauze to atkal tapatte bals's, lai tà ne dar- roht, bet jaw wairs ne tik stipri un ne tik beeschi, kà pirmo reis. — Winna jaukums un glihtums jo deenas jo wairak sudde; so apnehmahs, to wairs ne spehje isdarriht, spehks sahze truhkt; zellsch us awotu palikke jo deenas grub- taks un skitaks; to wiltigu draugu kahrdiraschanas tam ne kad wairs ne lahwe us scho swehtu wesselibas-awotu aiseet — winsch palikke no gihmja nejauks; tik nejauks, kà patte nahwe. Bet sawà apmahnità prahtà winsch to wairs ne redseja, speegeli winsch ne kad wairs ne apskattijahs.

Pehz ilga laika, kad tam schi pasauke bij ja atstahj, tad tas wehl atsinne,

ko bij pasaudejis, un pehz ta raudaja; bet nu bij tas par wehlu; to pasaude-
tu wesselibu un skaisstumu tas ne kad wairs ne ardabbuja. —

Ko schi lihdsiba mahza? to apdohma, mihlajs lassitajs pats! —

Zuhs wezzati, usaudimajet sawus behrnus eeksch pahrmahzischanas un pa-
mahzischanas ta kunga. (Ewes. 6, 4.) P.—p—

K à s e m n e e k s d e b b e f i s u s n e m t s.

lihdsiba.

Nabbaga semneeks nomirre un gribbeja nahkt debbefis. Pee debbefis
durwim nonahzis, fastohp baggatu leclu-kungu, kas arr' to paschu zellu gabje.
Preeksch ta debbefis durwis schigli atwehre, bet semneezinsch wehl palikke abrà.
Klaus! Klaus! ta semneeks dohmaja, ka preeksch leela-kunga tee iwehti engeti
spehle, kohle, un basune, wissi dseed, lihgsimo un kleebs: sweiks, sweiks pee mums!
— Semneeks abrà dohma: Kad to tik maftigi usneim, tad manni laikam
tapat ar musihku ceweddihs. — Apustiulis Pehteris nahze pee durwim un saz-
zija: „Nahz' eekschà, semneezin!“ Bet ne kahdu musihku ne dsirdeja, un engeti to
tikfai tapat ween apweizinaja. Semneeks teize: To es ne dohmaju, ka schè
arr tahda netaisniba! Baggatam wihram usspehle, bet nabbagn tapatt ween
eclaisch. Kas tas?! Pehteris atbildeja: „Tu mums tikpat mihlsch ka leels-
kungs un sliktas ne effi, bet apdohma to, ka tahdi semneeki ikdeenas debbefis
eenahk pa simteem, bet tahdi baggati wihri par simteem gaddeem pa weenam.
P.—p—

Siina, zil naudas 28. Merz-mehn. deenà 1845 eeksch Rihges maksaja
par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Subr. naudà. Rb. R.	Par	Maksaja:	Subr. naudà. Rb. R.
1	pubru rudsu, 116 mahzinius smaggu	1 55	1	pohdu (20 mahzineem) wasku	7 20
—	meeschu, 100 mahzini. smaggu	1 40	—	tabata	— 75
—	kweeschu, 128 mahzini. smaggu	2 30	—	sweesta	3 10
—	ausu	1 5	—	dselses	— 75
—	firnu	1 80	—	linnu, frohna	1 60
—	rupju rudsu-miltu	1 50	—	brakka	1 30
—	bihdeletu rudsu-miltu	2 10	—	kannepu	— 75
—	bihdeletu kweeschu-miltu	3 75	—	schiihtu appinu	2 —
—	meeschu putrainu	1 80	—	neschiihtu jeb prezzes appinu	1 20
—	eesala	1 25	—	muzzu silku, eglu muzza	6 25
—	linnu-sehklas	3 50	—	laedu muzza	6 50
—	kannepu-sehklas	1 60	—	smalkas sahlis	4 10
1	wesumu seena, 30 pohbus smaggu	3 50	—	rupjas baltas sahlis	4 50
barrotu	wehrschn galku, pa pohdu	1 20	—	wahri brandwihna, pussdegga	13 —
			—	dirdegga	14 —

Wrihw drikkelt. No Widssemes General-gubernementes pusses: Dr. C. E. Napiewsky.